

DE WRIKKER cvba

DUURZAAMHEIDSVERSLAG

hoe wij werken - denken - handelen

Hoe leg je in één zin uit wat MVO
of Duurzaamheid betekent?

Wij zien het als
"het ideale evenwicht vinden
tussen verantwoordelijkheid
en vrijheid..."

INHOUD

Voorwoord

1 Wie zijn wij

2 Hoe werken wij

3 Voor wie werken wij

4 Met wie werken we samen

5 Wat is onze impact op het milieu

6 De wereld rondom ons

Wat is die duurzaamheid?

Duurzaamheid wil zeggen: op zo'n manier leven en werken, binnen de limieten van de bestaande ecologische omgeving, zonder het welzijn van toekomstige generaties aan te tasten. De overgang naar een duurzame ontwikkeling gaat ten voordele van de huidige samenleving, en bouwt een betere en meer veilige toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen.

Voorwoord

Dit is ons duurzaamheidsverslag voor het jaar 2010. Ons eerste.

Dat wil niet zeggen dat in al de jaren vóór 2010 duurzaamheid niet belangrijk was voor De Wriker. Sinds ons ontstaan is de drijfveer maatschappelijk engagement en respect voor het milieu. In de voorgaande jaren hebben we ook steeds een jaarverslag met cijfers voorgelegd aan onze Algemene Vergadering, alleen heette dat niet “duurzaamheidsverslag”. Waarom dan toch dit aparte verslag, vraag je je af.

De Wriker heeft zijn bezorgdheden nooit onder stoelen of banken gestoken, maar heeft er ook nooit veel lawaai over gemaakt. Veel van onze klanten weten maar al te goed op basis van welke keuzes en principes wij onze drukkerij dagelijks vormgeven. Vandaag echter merken we dat een hoop bedrijven de termen “duurzaamheid” en “maatschappelijk verantwoord ondernemen”

(MVO) naar buiten brengen. Dat doen ze echt niet vanuit hun idealisme, bekommernis of engagement naar bepaalde groepen in de samenleving. Het wordt puur aangegrepen als een economische opportuniteit, een kans in de markt, een eco-sausje over het bestaande bedrijf! Op vlak van onze communicatie naar klanten, belanghebbenden en sympathisanten heeft dit verslag natuurlijk ook een meerwaarde: we willen duidelijker laten zien wat wij denken, doen en voelen.

Het is eigenlijk heel simpel: wie maatschappelijk verantwoord onderneemt, behoort ook verantwoording af te leggen voor de maatschappij. Die vanzelfsprekendheid verdient extra aandacht, omdat steeds meer consumenten het belangrijk vinden dat ondernemingen hun duurzaamheid bewijzen. Zij nemen geen genoegen meer met alleen maar een keurmerk of een groene beginselverklaring op de verpakking, en gelijk hebben ze!

Belanghebbenden (of stakeholders)

Dit verslag richt zich naar alle belanghebbenden in en rond ons bedrijf.

Wie heeft er belang bij een duurzame bedrijfsvoering bij De Wrikker?

- > alle werknemers, leden van onze algemene vergadering, huurders, alle klanten en trouwe externe partners, omwonenden*
- > andere bedrijven, organisaties en handelaars in de buurt, leveranciers, adviseurs en dienstverleners*
- > onze planeet*

Het doel van deze verslaggeving is om aan al deze belanghebbenden inzicht te geven in de organisatie en (duurzaamheid)activiteiten van De Wrikker. Dit verslag legt logisch gezien de nadruk op milieu-

aspecten, maar ook over klanteisen met betrekking tot duurzaamheid en de sociale aspecten van de organisatie; hoe zit onze organisatie in elkaar, wat doen we voor onze medewerkers en de wereld waarin we leven.

Wij beloven niet elk jaar een verslag als dit voor te leggen. Het is vaak te druk, en de zorg voor het werk van onze klanten primeert. Wij hopen echter met dit eerste echte duurzaamheidsverslag meer inzicht te kunnen geven in onze organisatie, onze activiteiten in heden en verleden, en onze plannen voor de toekomst.

Heb je vragen over dit verslag of over cvba De Wrikker, neem contact op met ons!

Tijdslijn

De Wrikker ontstond in 1975 met de overname van een oude typodrukkerij. Het was van bij de start een collectief. Dat kaderde in de sfeer van die tijd en het is altijd zo gebleven. Onze geschiedenis kan je ook raadplegen op de website, maar we geven hem hier voor alle volledigheid toch nog eens mee.

1975

De Wrikker uit de startblokken. Een oude typodrukkerij in de Antwerpse Prinsstraat is ons werkterrein. In die tijd is drukwerk relatief duur. De Wrikker helpt actiegroepen en verenigingen aan goedkoper drukwerk en biedt hulp op vlak van de voorbereiding ervan.

1976

De teksten zetten met loden en houten letters blijkt een tijdrovende bezigheid te zijn; al snel schakelen we over naar offsetdruk. De garagepoort van de drukkerij wordt vervangen door een glazen uitstalraam met een draaiende offsetmachine. Gaandeweg krijgen tijdschriften een belangrijker positie in het werkaanbod. Kwaliteit zit in die periode vooral in de snelle dienstverlening en souplesse.

1990

Met de groei van de drukkerij wordt het noodzakelijk om uit te kijken naar een echt bedrijfspanand. We verhuizen naar de Patriottenstraat in Berchem. Oude machines worden vervangen door en aangevuld met nieuwe, de eerste generatie medewerkers krijgt nieuwe collega's en de afdeling reprografie speelt in op nieuwe evoluties zoals zetwerk en computerlay-out.

1999

De afdeling drukvoorbereiding en lay-out (pre-press) verhuist naar de verbouwde achterbouw. Het atelier beneden krijgt meer ruimte omdat de afwerking verhuist naar huisnummer 27 door middel van enkele praktische doorgangen. Ook de voorbouw krijgt een grondige opknappbeurt en biedt nu onderdak aan nog meer bevriende organisaties. Vanuit ons engagement wordt weerom gekozen voor goedkope verhuur van lokalen en vergaderruimte.

2000

In oktober barst een driedaags feest los om 25 jaar De Wrikker te vieren. De ingrediënten? Een receptie, een fuif, een tentoonstelling, een koffiezondagnamiddag en vooral: veel enthousiaste reacties!

2002

De afdeling prepress gaat volledig digitaal. Gedaan met films knippen en plakken, gedaan met duistere manoeuvres in een donkere kamer, pdf's krijgen een prominente plaats in de aanloop naar het drukproces. Alle chemische producten worden verwijderd uit de drukkerij en we kiezen voor een milieuvriendelijke CTP-techniek met bijhorende workflowsoftware.

Omdat we bewust kiezen voor hernieuwbare energie en die sector willen steunen, investeren we in de plaatsing van zonnepanelen die een plaats krijgen op het zuidgerichte dak van de pre-press.

2004

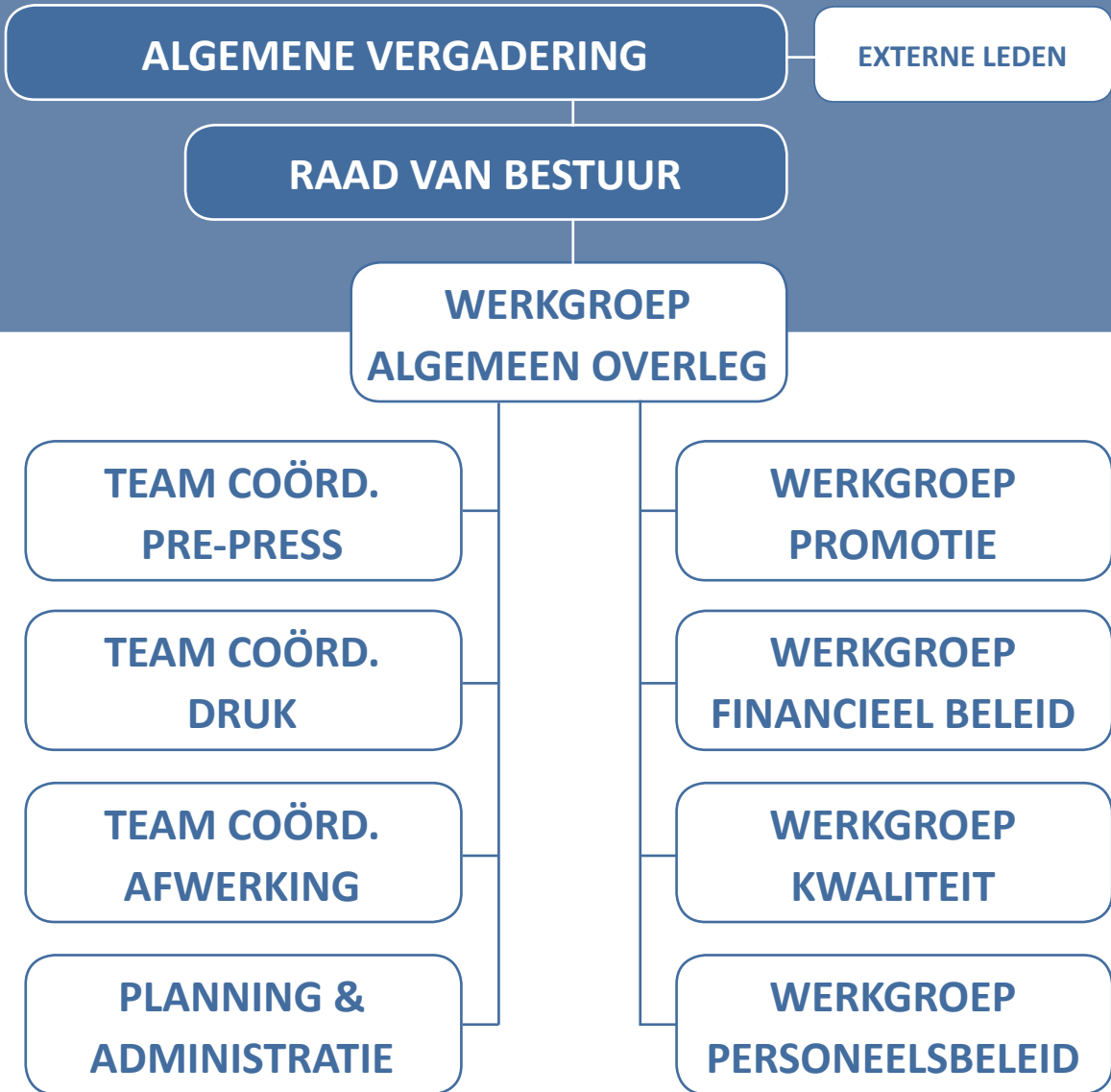
Een doorlichting van onze organisatie en structuur laat ons makkelijker de transitie van vzw naar cvba maken, en bekijkt integraal de opzet van onze organisatie, visietekst, missie, waardenkader, evaluatiesystemen en communicatie.

De Wrikker installeert als eerste Belgische drukkerij de Heidelberg Printmaster Ecocolor, een vierkleurenpers die het zonder alcohol kan stellen én geen koeling nodig heeft. Dankzij een serieuze upgrade van onze prepress-software verloopt de overgang van opgemaakte naar gedrukte documenten nog vlotter en foutlozer, en wordt de inktsturing op de nieuwe pers automatisch afgesteld: snellere inktafregeling, minder papierverbruik, geen nood aan gekoeld water, meer kwaliteit.

2008

Modernisering pre-press is weer aan de orde, nu met de computer-to-plate techniek die “Azura” heet: chemieloze productie zonder permanente waterconsumptie. Ons waterverbruik halveert. Er wordt alweer een hoop tijd gewonnen door de upgrades van workflow-software... levenslang leren!

Wordt vervolgd...

Binnen de CVBA-structuur zijn wij als personeel allemaal lid van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering. Aan de tafel van de Algemene Vergadering zitten ook “externe” aandeelhouders. Zij hebben een functie als klankbord en leveren een bredere kijk op onze dagelijkse activiteiten.

Binnen De Wrikker organiseren we bestuurs-aangelegenheden en management van bepaalde zaken in verschillende werkgroepen. Elke werknemer is daarbij gebonden aan deelname van minstens één werkgroep. Op deze manier willen we de betrokkenheid uiterst optimaal houden tussen alle collega’s.

“VZW De Wrikker” - een aparte organisatie - doet het beheer van de gebouwen en de huurders. Zodoende is de CVBA ook één van de huurders.

Schakels in onze ketting

Omdat een drukkerij werkt via een logische eenrichtings kettingproductie overlopen we de afdelingen kort in diezelfde volgorde en geven een beschrijving van de werkzaamheden. Elk hebben zij hun eigen milieu-effect in het proces, wat we ook even verduidelijken.

Onthaal / administratie

De Wrikker maakt er een punt van eer van om een duurzame en eerlijke relatie met zijn klanten te onderhouden en maakt daarom duidelijke afspraken over prijs, snelheid en kwaliteit. In de werkplanning draagt een goed evenwicht tussen tijd en werk bij tot een evenwichtige, harmonieuze samenwerking tussen de collega's.

 Hier leggen we de basis voor een zuinig

en efficiënt werkproces. Naast orders verwerken en planning, calculatie en administratie levert deze afdeling naast papier en afval zoals tonercassettes geen extra milieubelasting. Lege tonercassettes (drukkerij, privé, huurders, buurtbewoners) worden op ons inzamelpunt verzameld tvv Natuurpunt. De vereniging krijgt hiervoor een kleine vergoeding per cassette ter ondersteuning van hun werking. In de periode hiervoor gingen de tonercassettes naar Kleuterschool De Krokodil, met hetzelfde doel.

Pre-press

De pre-press zorgt bij De Wrikker niet alleen voor opmaak en ontwerp maar uiteindelijk ook voor de onmisbare stap in een drukkerij: de nauwkeurige verwerking van bestanden tot kleurgescheiden drukplaten. Aangezien de creatie van documenten naadloos aansluit op de PDF-workflow is die dienstverlening optimaal. Verder is onze afde-

ling in staat tot een hoop dienstverlening in het verlengde van de dagelijkse werkzaamheden: het webklaar maken van bestanden, ontwerp van websites, fotografie op maat, illustraties en samenwerking met externe partners voor specifieke zaken.

🌿 Milieuaandacht staat ook hier centraal, ook al gaat alles tegenwoordig zijn digitale gangetje. Sinds 2004 is er geen apparatuur meer aanwezig voor filmontwikkeling of plaatontwikkeling (chemieloos!) en wordt alleen via digitale verwerking het beeld op de drukvorm geplaatst. Het afval is aldus beperkt zoals op een eerder administratieve afdeling: papier, toners/cartridges, klein bedrijfsafval. Er bevindt zich een airco-installatie in de ruimte van de DTP machine waar die hoofdzakelijk in de zomer zorgt voor acclimatisatie. Indien de DTP machine te warm wordt stopt hij met werken. Voor de DTP machine zelf is enkel het spoelmiddel een chemieloos afvalproduct (gesloten systeem zonder spoelwater).

Drukkerij

Een drukkerij drukt. Het centrale proces is het overbrengen van beeld en tekst op papier. Dit met oog voor detail en precisie. Evenwicht en beheersing zijn termen die een drukker niet vreemd zijn.

🌿 Milieugewijs wordt op deze afdeling niet kwistig met materiaal omgesprongen en draagt het regelmatig onderhoud van machines bij tot de kwaliteit en de levensduurte ervan. Toch is dit de afdeling waarin het meeste afval wordt geproduceerd. Inkten mengen, platen reinigen, lege inktblikken, inschietpapier en misdrukken, inktafval en inktbakfolies, poetsdoeken, spoelwater, gebruikte platen, correctiestiften en markers, plaatreiniger... Al deze producten worden apart afgevoerd naar verwerkingsbedrijven. De grootste hoeveelheden echter (papier, drukplaten) worden 100% gerecycleerd als grondstof voor nieuwe producten.

Afwerking

De laatste schakel is de belangrijkste: de eindafwerking van producten krijgt hier de ‘touch’ die wordt gezien. Time-management en de liefde voor het papier staan hier centraal.

🍃 Ook hier is milieu belangrijk: afvalbeperking is een hoofdzaak, verder doen we aan afvalscheiding en het apart houden van nog recupereerbaar materiaal: papier en karton, lege kleefband rolletjes en nietrollen, palletten, snijafval.

Levering

Voor levering van onze afgewerkte producten maken we vaak gebruik van koerierdiensten. Ze laten toe pakketten en leveringen te combineren. Zowel auto als fiets doen hun ding.

🍃 CO2 en fijn stof zijn ons in onze stad niet vreemd. Bij voorkeur combineren we pakketten drukwerk voor verschillende steden, en maken we in Antwerpen hoofdzakelijk gebruik van de trapkracht van de eeuwig vriendelijke fietskoerier!

Onze diensten

De Wrikker biedt verschillende diensten aan die met elkaar in verband staan. Wij geven publicaties en ander drukwerk vorm en kleur, drukken ze en staan zelf ook in voor de afwerking ervan, eventuele diensten op internet. Waar nodig maken we gebruik van het aanbod van externe partners om de hoek. Hierbij wordt op zeer regelmatige basis samengewerkt met sociale werkplaatsen.

“Cooperatives are a reminder to the international community that it is possible to pursue both economic viability and social responsibility.”

United Nations Secretary-General Ban Ki-moon

Collectief

Statuut:

Iedereen bij De Wrikker werkt onder hetzelfde bediendenstatuut, en de lonen zijn op gelijke basis berekend. Enkel anciënniteit maakt bij ons een verschil. Mensen die nieuw worden aangeworven krijgen een startloon dat na vijf jaar gelijk wordt geschakeld met de rest van de collega's (anciënniteit niet meegerekend).

Beslissen:

Eén man/vrouw, één stem, is de filosofie van een bedrijf in zelfbeheer (zie kaderstuk). Wij geven daar een eigen invulling aan. Werkgroepen staan garant voor de opvolging van vaste of tijdelijke actiepunten zoals kwaliteitszorg, human resources, promotie, financiële werkgroep en algemene coördinatie. De werkgroepen brengen verslag uit aan het volledige team. Op die manier streven we naar een zo optimaal mogelijke werknemersparticipatie en basis-democratische besluitvorming.

Zelfbeheer

Zelfbeheer

Zelfbeheer is de organisatievorm waarbinnen alle deelnemers een maximale deelname aan het beheer van de organisatie opnemen, waar machtsverschillen tot een minimum worden teruggebracht en waar de volle verantwoordelijkheid voor de opgenomen taken wordt verdeeld. Dit in een sfeer van gelijkheid en wederzijds respect. Zelfbeheer heeft dus een aantal belangrijke uitgangspunten:

- > engagement
- > gelijke kansen
- > solidariteit

Engagement

• **Naar elkaar:** Engagement is de invulling die wij geven aan een virtueel contract of verbintenis met anderen. We zien dit als het voor elkaar opnemen, het naar waarde schatten en het rechtvaardig afmeten van elkaars inspanningen om tot een goed product te komen.

• **Naar de klanten:** De verbintenis naar de klant is haast de meest uitgesproken. Maar we trachten de louter zakelijke basisverbintenis te overstijgen. Projecten en samenwerkingsvormen tussen mensen die iets extra bijdragen aan de samenleving trekken onze aandacht en krijgen méér. Dat is ons engagement naar een aantal projecten, dat is onze verbintenis om mee met hen te streven...

• **Naar de buurt:** De buurt dat zijn ook wij. Organisaties huren ruimten van De Wrikker voor hun per-

manente werking aan zeer democratische prijs. De Wrikker ondersteunt ook projecten en initiatieven in de buurt niet alleen met de glimlach. En gezien de engagementen van onze medewerkers is ook de werkvloer een beetje buurt en ontmoetingsplaats.

Gelijke kansen

Onder gelijke kansen verstaan we dat ieders vermogen tot het bijdragen van constructieve deelname ten volle wordt aangemoedigd en benut. Gelijkwaardigheid is als beginsel hierin fundamenteel. Verschillen in ervaring, engagement en anciënniteit mogen niet leiden tot minder kansen voor collega's met minder anciënniteit, ervaring of engagement. Ten tweede is vorming een essentieel onderdeel tot het bereiken van betere prestaties, leidt het tot meer engagement en verantwoordelijkheid. Ten derde: gelijke kansen in de persoonlijke invulling van werktijden: het afwegen

van verantwoordelijkheid over de job in het beste evenwicht met familiaal en sociaal leven.

En dan is er ook solidariteit

Intern: solidariteit met collega's en begrip voor situaties die niet zijn zoals de eigen situatie. Solidariteit betekent hier ook erkenning en ondersteuning. Extern: een solidaire opstelling naar klanten en organisaties, maatschappelijke initiatieven en nieuwe projecten. Het als groep kleur bekennen zet bovendien eensgezindheid kracht bij.

Mens en milieu zijn verbonden met de werkplek, de maatschappij waarin we leven drukt een stempel op de persoon die we zijn op die werkplek. Ons engagement uit zich in weloverwogen acties op gebied van milieu, arbeidsethiek, projectsteun, vertegenwoordiging,...

Waardenkader

A. Medewerkers van De Wrikker engageren zich op drie vlakken:

1. Een duurzame en eerlijke relatie met onze klanten te onderhouden.

- > We maken met onze klanten duidelijke afspraken over prijs, snelheid en kwaliteit.
- > Dialoog is de hoeksteen van de relatie tot onze klanten.
- > Ook in geval van conflict hebben onze klanten recht op een eerlijke behandeling.

2. De continuïteit van het bedrijf te verzekeren.

- > We werken samen aan de uitbouw van een economisch gezond bedrijf, waardoor inkomen en werkzekerheid voor de werknemers wordt gerealiseerd.
- > Investerings in mensen en middelen moeten mogelijk zijn. Het investeringsbeleid

is terug te vinden in het globale businessplan en houdt rekening met de marktmechanismen en ons waardenkader.

3. Maatschappelijke keuzes en engagementen mogelijk maken.

- > De Wrikker is geen doel op zich, maar een omgeving die ruimte biedt voor maatschappelijk engagement.
- > Onze doelgroep zijn profit- en non-profit klanten die een bijdrage leveren tot de ontwikkeling van een betere samenleving.
- > Wij profileren ons als een bedrijf dat begaan is met mens, maatschappij en leefmilieu en gaan het engagement aan om dit elke dag waar te maken, in een collectief streven naar solidariteit (People), duurzaamheid (Planet) en efficiëntie (Profit).

B. Iedere medewerker is verantwoordelijk* voor zijn of haar functioneren in DW.

1. Iedere medewerker is **verantwoordelijk op professioneel gebied**, door binnen zijn of haar taak te voldoen aan de kwaliteitsnormen die vastgelegd zijn in de verschillende afdelingen: onthaal, pre-press, drukken, afwerken,...

2. Iedere medewerker is **verantwoordelijk op operationeel vlak** door een efficiënte en effectieve werkwijze te hanteren binnen de daartoe voorziene werktijden. In overeenstemming met afspraken en engagementen tegenover de klanten.

3. Iedere medewerker is **verantwoordelijk voor het respecteren van de ethische waarden** die DW zich stelt als maatschappelijk geëngageerde organisatie, in het streven naar een sociale, ecologisch bewuste en verdraagzame samenleving.

4. De medewerkers verbinden zich er toe een **solidair standpunt** in te nemen in de externe communicatie met klanten, leveranciers, verwante groeperingen en personen.

** De consequentie van deze verantwoordelijkheid houdt in dat:*

- 1. medewerker(s) kunnen worden aangesproken indien zij zich niet houden aan deze afspraken.*
- 2. bij manifeste of zware fouten de groep zich kan beraden en dmv sanctierecht de samenwerking te herbekijken of zelfs te beëindigen.*

C. Samenwerking

1. Wij streven naar een **goede verstandhouding** tussen alle medewerkers.
2. Door een beleid van **openheid en dialoog** willen wij competenties en verantwoordelijkheden, opbouwende kritieken, conflicten en emoties bespreekbaar maken.
3. De Wrikker wil een **bedrijfsklimaat** creëren waarin door overleg rekening kan worden gehouden met de noden van de organisatie en de persoonlijke en professionele wensen van ieder.
4. Werkverdeling en taaktoewijzing gebeuren op een **solidaire manier**.
5. Werkafspraken worden in **overleg** gemaakt of gewijzigd, en nagekomen.

D. Gelijkwaardigheid en zelfbeheer

1. We vertrekken voor iedereen van een **gelijk loon**, dat in beperkte mate door anciënniteit aangevuld wordt.
2. Elke medewerker heeft een **stem in het beleid** van De Wrikker. Deze stem krijgt draagkracht door:
 - > engagement om een bijdrage te leveren in de kwaliteitsvolle ontwikkeling van de Wrikker
 - > beroepservaring en competenties terzake
 - > anciënniteit
3. Zelfbeheer is de organisatievorm waarbinnen alle deelnemers een **maximum deelname aan het beheer** van de organisatie opnemen, waar machtsverschillen tot een

minimum worden teruggebracht en waar de volle verantwoordelijkheid voor de opgenomen taken wordt verdeeld. Dit in een sfeer van **gelijkheid en wederzijds respect**. Zelfbeheer heeft een aantal belangrijke uitgangspunten:

- > engagement,
- > gelijke kansen,
- > solidariteit

Dit waardenkader staat voldoende garant voor de manier waarop we ons geactualiseerd zelfbeheer willen organiseren.

E. De Wrikker als organisatie

De medewerkers verklaren zich akkoord met een **netwerkstructuur** waarbij de besluitvorming voortkomt uit:

- 1. Algemeen overleg:** het vorm geven en sturen van het beleid en de werkgroepen
- 2. Kwaliteit:** het bewaken van de kwaliteitsnorm en interne communicatie ahv essentiële meetpunten.
- 3. Human Resources:** benoemen en ontwikkelen van kerncompetenties en verantwoordelijkheden.
- 4. Promotie:** het concreet en consequent vorm geven en uitdragen van ons profiel en onze waarden

Deze invalshoeken krijgen een plaats in de organisatievorm (organigram) van de Wrikker.

Uurverdeling en personeel

Bij De Wrikker kan iedereen zélf en in overleg met de directe collega's bepalen welke schema van werkuren voor zijn thuissituatie én voor De Wrikker de meest wenselijke is. Dit ook op vlak van vakantieplanning.

De Wrikker telt 10 medewerkers in bediendenstatuut (2010-2011). De verhouding man-vrouw is 8-2. Er werken in verhouding 5,8 voltijds en 4,2 deeltijds. De 10 medewerkers vullen in totaal 8,4 VTE (voltijds equivalent).

	Man	Vrouw	
Onthaal	1,5		45u
Pre-press	2	1	95u
Drukkerij	2,5		83u
Afwerking	2		57u
Administratie		1	22u
302u totaal/ week			

De Wrikker wil optimale werkomstandigheden creëren waarin werknemers op een gezonde en veilige manier hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Persoonlijke ontwikkeling en competentie zijn voor ons belangrijk. Optimale werkomstandigheden helpen om met de werkdruk om te gaan en hebben een positief effect op de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de werknemers.

Afspraken met medewerkers zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement, de individuele contracten en het waardenkader (zie bijlage). Dit zijn afspraken ten aanzien van betalingen, ziekteverzuim, algemene regels ten aanzien van de werkomgeving etc. Onze werkgroep HR neemt alle verantwoordelijkheid op zich voor een gezond personeelsbeleid binnen een open dialoog. Overleg vindt ook plaats via regelmatig afdeling- of atelieroverleg en in functioneringsgesprekken.

Het personeelsverloop is steeds heel beperkt gebleven. Sinds het ontstaan van De Wrikker in 1975 is het merendeel van de starters nog steeds actief medewerker. Een aantal mensen die later zijn in dienst gekomen zijn eveneens nog aan het werk.

Tussen 2004 en 2005 hebben twee werknemers het bedrijf verlaten die werden aangevuld met nieuwe krachten. Sindsdien zijn er geen nieuwe aanwervingen geweest.

Het streven naar een gelijk evenwicht tussen mannen en vrouwen is in het licht van ons personeelsverloop geen makkelijk te halen doel, maar bij aanwerving van personeel zijn de kansen natuurlijk wel gelijk.

Vorming

Het ontwikkelen van kennis en vaardigheden is erg belangrijk. Niet alleen voor de kwaliteit van de producten en diensten, maar ook voor de ontwikkeling en tevredenheid van de medewerkers. Elk personeelslid kan zelf bepalen welke vorming adequaat is voor de uitoefening van zijn of haar job. Vanuit de groep worden eveneens nuttige vormingsmomenten naar voor geschoven als daartoe aanleiding is. De Wrikker investeert regelmatig in automatisering en nieuwe technieken en dus is regelmatige bijscholing noodzakelijk. De passende opleidingen worden dan door de medewerkers gevolgd. Vaak kadert vorming in de aankoop van een nieuwe machine of softwarepakket. De kosten hiervoor zitten verwerkt in de kosten voor aanschaf van apparatuur. Hierdoor is het erg moeilijk om aan te geven welk bedrag we in opleiding hebben geïnvesteerd.

Mensvriendelijk

De werkzaamheden bij De Wrikker zijn niet gevaarlijk. Drukkers die te lang in aanraking zijn met isopropylalcohol (IPA) hebben op termijn kans om OPS (organisch psychosyndroom of schildersziekte) op te lopen. Om de emissie en het gebruik van IPA te reduceren, kochten we met De Wrikker in 2004 als eerste Belgische drukkerij de alcoholvrije Eco-Color pers aan van Heidelberg. Hierdoor werd de emissie van IPA in verhouding tot het aantal persen gereduceerd.

Om risico's en ziekteverzuim te beperken en de gezondheid te verbeteren hebben we met De Wrikker steeds bijzondere maatregelen genomen:

- > gehoorbescherming: alle medewerkers aan machines hebben gehoorbescherming aan, of hebben de mogelijkheid daarvoor te kiezen;

- > OPS: geen gebruik van vluchtige stoffen (m.u.v. IPA);
- > OPS: automatische wasinrichtingen op alle persen;
- > gezondheid: rookverbod in de gebouwen en stimulans om te stoppen met roken;
- > gezondheid: fietsplan met fietskilometervergoeding vanaf 2007, maar er wordt al veel langer gefietst;
- > rugklachten: aankoop van solide bureaustoelen voor de pre-press en administratie;
- > beeldschermwerk en kleurweergave: aankoop van Eizo kleurechte schermen die kwalitatief erg goed zijn maar ook de ogen sparen en geen straling afgeven;
- > gratis drank ter beschikking voor wie het warm krijgt... bewust geen keuze voor airconditioning vanwege zijn impact op de gezondheid en het milieu.

Wie is klant?

Onze klanten komen uit verscheidene hoeken. Zowel organisaties als bedrijven en eenmansondernemingen kloppen aan onze deur voor drukwerk. We merken dat veel van onze klanten principieel voor onze bedrijfscultuur en principes kiezen.

Onze klanten situeren zich hoofdzakelijk in de provincie Antwerpen, maar ook daarbuiten, en soms ver daarbuiten.

Naast verschillende drukwerkproducten is De Wrikker ook gespecialiseerd in complete producties, tot en met de postverzending – waarvoor we gebruik maken van sociale werkplaatsen. We produceren een zeer breed pakket aan diverse soorten drukwerk.

Beleid

Bij De Wrikker wordt met de klant meegedacht in oplossingen, besparingen en milieuvriendelijkheid. Om kwaliteit te bieden op grafisch en communicatief gebied hebben we alles in huis en kunnen we zelfs aanvullende producten en diensten leveren als deel van ons voorstel. Wij denken pro-actief met de klant mee.

Niet alleen het product van de klant is onderdeel van onze zorg. Ook privacy is gewaarborgd. Afgeleverde producten worden ook altijd duidelijk geëtiketteerd, waardoor ze zonder problemen terug te vinden zijn en geen twijfel laten over de inhoud ervan.

Klanten worden warm en hartelijk onthaald in een open huis. De ateliers zijn niet afgesloten en werkelijk iedereen is aanspreekbaar. Extra tijd wordt

vaak vrijgemaakt om mensen wegwijs te maken in grafische technieken en de boeiende wereld van het bedrukte papier. Ook worden regelmatig rondleidingen op vraag en op maat gegeven, van kleuterklas tot hogeschool. De respons is steeds uitermate positief en dankbaar.

Klantenbevraging

In 2009 hield De Wrikker een brede klantenbevraging die liep over een periode van drie maanden. Op die manier bereikten we ongeveer 120 klanten. De uitkomst ervan was positief maar bracht ook enkele zwakkere punten aan het licht. Eventuele klachten worden snel aangepakt, want klanttevredenheid is erg belangrijk. Ook specifieke vragen van klanten worden au sérieux genomen. Evoluties binnen onze drukkerij zijn mede door klanten in de steigers gekomen.

Vertrouwelijkheid van klantinformatie is voor De Wrikker erg belangrijk. Adresgegevens van klanten of adreslijsten voor verzending zijn niet beschikbaar voor derden en worden na gebruik verwijderd. De gegevens worden 100% vertrouwelijk behandeld.

Er zijn nog nooit klantgegevens kwijtgeraakt of klachten van klanten met betrekking tot de omgang met gegevens ontvangen.

Met wie werken we samen

Onze primaire bekommernis bij de keuze voor vaste partners is betrouwbaarheid. Prijs is daar bijgevolg vaak ondergeschikt aan. In veel gevallen zijn die mensen ook gewoon sympathiek en open in de omgang. In een paar gevallen kunnen we spreken van kameraadschappelijk!

Sociale aspecten:

De Wrikker maakt alle producten zoveel mogelijk zelf. Als dat niet kan organiseren we wel het parcours en doen we beroep op collega's en partners. Voor de eindafwerking van een aantal jobs komt het werk terecht bij sociale werkplaatsen, zoals het verzendklaar maken van tijdschriften.

We doen principieel niet mee aan export of uitbesteding naar verre landen omwille van de goedkope arbeidskrachten. We verwerpen ook die houding bij andere bedrijven.

Wat is onze impact op het milieu

Basisgedachte

Sinds ons ontstaan zijn we bezig met onze invloed op het milieu en kiezen we steeds voor de beste technologie. Milieuaspecten worden waar mogelijk dus verder verminderd. We zijn continu op zoek naar mogelijke ingrepen om onze invloed op het milieu te beperken. Klanten zijn zich daarvan bewust en appreciëren onze inzet al jaren.

Duurzaam aankopen

Iedereen wil hoe langer hoe meer duurzaam gaan aankopen. Ook voor drukwerk. We verwachten dat steeds meer bedrijven, organisaties en overheden op dit vlak bewuste keuzes zullen maken.

Papier:

De Wrikker drukt sinds zijn ontstaan zoveel mogelijk op gerecycleerd papier en we trachten de

keuze van de klant in die richting te sturen. Gezien het grote aanbod in de gerecycleerde papiersoorten hebben klanten vaak geen moeite om binnen dit aanbod hun keuze te maken. Indien klanten toch kiezen voor houthoudend papier, komt Nordic Swan, EU Ecolabel of FSC-gelabeld papier in aanmerking. Bij De Wrikker zijn we ons bewust van de gevallen waarin FSC labeling en productie hoogst twijfelachtig tot stand komt (*), doch vinden we dit nog steeds een betere keuze dan het alternatief: de onwetendheid over de herkomst van het hout.

NOOT: () Reportage "Duurzaam op Papier" (2010 / duur 39 min.) uitgave Leo Broers en An-Katrien Lecluyse met steun van MO (Mondiaal magazine) en de Vlaamse overheid.*

De Wrikker is NIET FSC-gecertificeerd. Dat heeft zijn redenen.

- > We drukken hoofdzakelijk op 100% gerecycleerd papier, wat nog veel beter is;

- > Het FSC-label is niet onbesproken, en we kijken graag verder dan een label lang of breed is;
- > De ruimte om een aparte FSC-productiegang in te richten ontbreekt ons, maar we kopen wel gelabeld papier aan als de keuze voorligt.

We moedigen onze klanten steeds aan de keuze voor het milieu te laten doorwegen. Waar toch de keuze wordt gemaakt voor houthoudend papier, kopen we gelabeld papier aan.

Meer en vooral juiste info over papier en milieu:
www.papierpraat.nl

Andere zeer belangrijke labels:

Nordic Swan (www.svanen.nu)

Blauwe Engel (www.blauer-engel.de)

Inkt:

Offset-drukinkten bestaan vooral uit oliën. Die kunnen ook in meerdere of mindere mate bestaan uit plantaardige oliën. Voor full-color (vierkleuren-drukwerk) en Pantone kleuren maken we enkel gebruik van biologische inkt. Deze inkt bestaat voor 100% uit plantaardige oliën! Voor fluokleur en bijvoorbeeld zilver gelden uitzonderingen.

Wasproducten:

Ook bij het gebruik van reinigingsmiddelen vindt er verdamping plaats van VOS (vluchtige organische stoffen).

Er wordt al jaren gebruikgemaakt van K3-vloeistoffen voor het dagelijks reinigen van drukpersen, omdat deze vloeistoffen ook een kleinere impact hebben op de gezondheid van de medewerkers door minder emissie van gevaarlijke stoffen.

APEO, halogenen, ftalaten: APEO staat voor alkylfenoylethoxylaten.

Deze stof wordt vaak toegevoegd aan andere reinigingsmiddelen en is slecht voor waterorganismen. Halogenen zijn slecht biologisch afbreekbaar en kunnen zich ophopen in dieren zoals vis en vee, en bij consumptie hiervan ook in mensen. Ftalaten zijn weekmakers en zijn ook schadelijk voor mens en milieu. Vanwege deze schadelijke effecten willen we het gebruik van deze stoffen tot een strikt minimum beperken. Bij De Wriker wordt veel aandacht besteed aan de inkoop van stoffen. Elke nieuwe stof wordt beoordeeld op de invloed op het milieu, de restafval en de mensen die ermee werken.

Bij bepaalde types van lakken en vernissen die op speciaal verzoek van klanten worden gebruikt wordt door De Wriker vooraf aangegeven dat deze stoffen niet vallen onder de criteria voor

duurzaam inkopen. Het gebruik van deze vernissen en lakken is bij ons erg beperkt. De afvalstoffen worden in sterk verdunde concentraties geloosd op de riolering.

Energie:

Na een energiescan in 2008 is bij De Wriker gaandeweg werk gemaakt van bijkomende acties. Een nieuwe zuinige gasbrander voor de verwarming van onze ateliers (2009) en dakisolatie (2010) zijn in dit kader de grootste investeringen.

We zijn ons bewust van de impact van het verbruik door de verschillende machines. Waar mogelijk gaat de stekker of de computer uit. Servers daarentegen draaien continu en laten medewerkers uit de pre-press en de administratie ook toe van thuis uit in te loggen. Tegenover die kleine meerverbruik aan energie staat onze soepelheid en inzetbaarheid.

Indien zich grote schommelingen voordoen in ons verbruik starten we een onderzoek om eventuele besparingen door te voeren. Onze 100% groene stroom wordt geleverd door Ecopower, eveneens een coöperatieve.

Onze zonnepanelen dateren van lang voor de hype (2002) en hun opbrengst is miniem maar we hebben er toen reeds voor gekozen de groene energieproductie actief te steunen en te promoten zonder dat het uit puur economisch oogpunt interessant zou zijn zoals dat vandaag de dag is dankzij de subsidies.

De opbrengst van onze zonnepanelen bedraagt sinds de plaatsing 15068 Kwh. Het rendement van de nieuwe generatie zonnepanelen is veel hoger. De Wrikker overweegt daarom om in de komende jaren de panelen te vervangen, en zelfs uit te breiden.

Afval:

Van oudsher is afval een belangrijk item en bij elke aankoop is steeds gekozen voor de minst milieubelastende alternatieven. Zowel het voorkomen, verminderen en hergebruiken van afvalproducten zijn aandachtspunten. De laatste jaren zien we in de sector eindelijk een groeiend bewustzijn, en dankzij technische ontwikkelingen is het nu mogelijk om chemie grotendeels te verwijderen in het productieproces. CTP, PDF-workflow, inktprofielen, nieuwe meettechnieken, kleinere inschiet,... dragen allemaal bij tot de vermindering van afval. Een aantal herbruikbare afvalproducten (vooral uit verpakking, maar ook resten omslagen en papier) worden aangeboden aan klanten en bureaus. Tegenwoordig wordt dit ook via FaceBook bekend gemaakt. De resterende productie- en verpakingsafval wordt gesorteerd aangeboden en afgehaald door gespecialiseerde bedrijven die het afval grotendeels opnieuw als grondstof verkopen. Bij

inkoop van materialen kijken we uit naar producten met een beperkte milieubelasting, en kijken we permanent uit naar betere opties. Voor het schoonmaken wordt sinds 2009 gebruikgemaakt van wasbare poetsdoeken, waardoor de hoeveelheid schadelijke afval wordt beperkt. Pallets worden hergebruikt of voor hergebruik afgegeven. In de ateliers hebben we onze eigen aangepaste (verstevigde) paletten die permanent roteren om ook daar afval te beperken.

Het “huishoudelijk” afval is zeker niet meer dan een gemiddeld huishouden. Eén keer per week wordt onze container voor gemengd afval opgehaald door de ophaaldienst voor huishoudelijk afval. Gezien de verplichting voor gescheiden ophaal staat er ook een GFT container, en soms ook een PMD zak.

Toner cassettes van printers wordt vanaf ons verzamelpunt **ten voordele van Natuurpunt** opgehaald voor hergebruik of recyclage.

Transport:

Eisen stellen aan transport is moeilijk maar zeker is dat voor elk transport wordt gezocht naar mogelijk combineerbare leveringen (bijvoorbeeld ritten naar Brussel), transporten per fietskoerierdiensten of taxi. Meestal wordt het afgewerkte drukwerk zelf opgehaald door de klanten. Onze CO2 uitstoot voor transport zit daarbij op een minimum. Woon-werkverkeer: 6 mensen komen dagelijks met de fiets naar De Wrikker, dat is goed voor een **jaarlijkse kilometeromzet van 131.500 km!!!**

Andere collega's gebruiken trein en bus waarvoor een derdebetalersysteem wordt gebruikt. Eén iemand komt per auto, waarbij de wagen ook wordt gebruikt voor leveringen aan huis of een dringende verplaatsing.

De Wrikker bezit geen bedrijfswagen(s).

Acties in het verleden

De Wrikker heeft altijd op verschillende gebieden geïnvesteerd in het milieu. De volgende investeringen zijn in het verleden gerealiseerd en hebben betrekking op een bredere kijk: Het milieu, dat zijn ook de werknemers, klanten, burens etc.

We gaan terug tot 1988...

1988:

- > De kleefband die gebruikt wordt om onze dozen te dichteren wordt vervangen door papieren kleefband die na gebruik samen met de doos bij het oude papier kan.

1992:

- > Aankoop van een waterspaarsysteem naast de ontwikkelmachine van de pre-press. Het spoelwater wordt in een gesloten kring gebruikt in plaats van de open kraan.

1995:

- > Deelname Open Bedrijvendag onder organisatie van Hefboom vzw; apart circuit van bedrijven in de Sociale Economie. Veel enthousiaste burens en klanten komen kijken.
- > Klantenbevraging over kwaliteit.

1996:

- > Aankoop van een inriem-machine op basis van papieren bandjes!
- > Vaste samenwerking met verschillende fietskoerierdiensten.

1998:

- > Ontwerp werkbonden. Interne communicatie verbeteren en foutenmarge verkleinen.
- > We bieden nu ook websites aan voor klanten die deze stap nog niet hebben gezet en aan een lichte prijs willen geholpen worden.
- > Afval: aankoop GFT-container voor gescheiden ophaling.
- > Aankoop densitometer Techkon: meer controle op kleur!

1999:

- > Verhuis van de pre-press afdeling naar de 'zolder'. Nieuwe knappe werktafels in gere-

cupereerd MDF-materiaal!

- > Aankoop van een Heidelberg Speedmaster 74 met keertrommel: drukwerk in één kleur kan nu meteen recto-verso.

2002:

- > Aankoop filmbelichter. We belichten nu onze eigen films en sparen heel wat tijd en vervoerskosten uit.
- > Plaatsing van 20 zonnepanelen op het zuidgerichte dak van de pre-press.

2003:

- > Herinrichting van het onthaal, vloer, verlichting, bioverf, meubels in inlands hout
- > Aankoop PrintPlus prijsberekeningssoftware om op termijn onze zelfgeschreven Lotus123 te vervangen.
- > Aankoop werkkledij en schoenen voor drukkers en afwerkers.

- > Installatie van luchtbevochtigingssysteem met osmose.
- > Herwerking van onze montageschema's: meer efficiëntie, eenvormigheid, minder afval en betere kwaliteit.

2004:

- > Uitgave van een folder voor De Wrikker... onze alcoholvrije pers verdient extra aandacht!
- > Vrij internet voor iedereen in de buurt: plaatsing van een verdeelantenne op het dak van de voorbouw, initiatief MeMO. www.wirelessantwerpen.be

2006:

- > Aankoop van 3 kleurechte Eizo-schermen voor de pre-press: beter kleurbeheer en véél minder belastend voor de oogjes.

2007:

- > Aankoop klein etikettenprintertje om via etikettering op de dozen duidelijk te maken wat erin zit, en hoeveel.
- > Fietskilometervergoeding voor iedereen die fietst. Jaarlijks fietsen we ongeveer 131.000 km bij elkaar!
- > ISDN-verbinding. Onze afhankelijkheid van het internet groeit maar het gaat lekker snel.

2008:

- > Installatie CTP-plaatbelichter: chemieloos en zonder waterverbruik. Alle chemie is nu grotendeels gebannen!
- > Voedselteams mogen onze inkomhal gebruiken voor het leveren en afhalen van fruit en groenten.
- > Energiescan!

2009:

- Bouw van doucheruimte en kleedkamer voor de drukkers en lange-afstand-fietsers.
- Terugbetaling openbaar vervoer trein en busabonnementsen.

2010:

- > aankoop 100% groene stroom bij EcoPower cvba.
- > verhuring ruimte aan vzw Vormen (vorming rond mensenrechten).
- > Inkt cartridges worden verzameld ten voordele van Natuurpunt, we installeren een afhaalpunt.
- > Energie: dakisolatie voor de hoogste atelier-ruimtes.
- > Energie: een nieuwe zuinige verbrandingsketel voor de centrale verwarming.
- > Vervanging kleine Speedmaster 52 pers: zuiniger en kwalitatiever.

- > Nieuwe inkomvloer en toegangspoort, schilderen van de gevel en inrichting van de lichtbak.
- > VDSL verbinding. Nog sneller en betrouwbaarder.

2011:

- > We schrappen twee servers en komen tot een systeem van één scherm en één klavier voor de 3 resterende servers: zuinig en plaatsbesparend.
- > Aankoop boekjes-lijmmachine. Minder verplaatsingen van drukwerk, betere kwaliteit boekjes, betere planning mogelijk.
- > Er worden een aantal klantenreacties verzameld die we ook op onze website gebruiken.
- > Publicatie van een duurzaamheidsverslag dat u nu leest.

Acties voor de toekomst

Doelstellingen 2012 en verder.

Eén van de doelstellingen is nog verder te kunnen bezuinigen op energie. We bekijken daartoe technisch en praktisch de betere isolatie van de lichtstroken in het dak en de systematische vervanging van onze belichting door LED's. Indien dit haalbaar is bekijken we een uitdoofscenario voor onze talrijke TL-lampen.

De Wrikker gaat ook voor een uitgebreide MVO-scan.

Andere zaken zijn niet echt altijd te voorspellen.

Er wordt altijd wel ergens werk gemaakt van ideeën die door collega's op tafel belanden.

Boetes

- > De Wrikker heeft nog nooit een milieuboete ontvangen. We leven de milieuwetten na en doen ons best om milieueffecten te reduceren. Een boete zou in dat kader natuurlijk niet passen.
- > Er hebben zich nooit discriminatie-incidenten voorgedaan.

De wereld rondom ons

Meer dan eens uiten we bij De Wrikker (vooral tijdens de middagpauze) onze collectieve bezorgdheid over de wereld om ons heen. Het betreft zowel maatschappelijke en economische veranderingen in de directe omgeving als veranderingen in de natuur op lokaal en mondiaal niveau.

Als collectief beseffen we heel goed onze kleine en beperkte bijdrage aan onze omgeving. Dat kan frustrerend zijn maar ook een sterkte: we denken nog steeds dat het belangrijk is om te ijveren voor verandering. Op lokaal niveau willen we sinds ons ontstaan een pioniersrol vervullen en een alternatief promoten, bijvoorbeeld voor schoolgaande en studerende mensen in de vorm van rondleidingen, meekijken of stage lopen.

De wereld rondom ons, dat zijn ook onze hurende gastorganisaties. We huisvesten niet voor niets

drie belangrijke pijlers in maatschappelijke actie en verandering:

- > Vredesactie (de vredesbeweging)
- > 11.11.11. (derde wereldbeweging)
- > Vormen (mensenrechteneducatie)

Anders omgaan met geld

De mensen bij De Wrikker zijn zich ook bewust van wereldbrede problemen waarvan ons geldsysteem aan de grondslag ligt. Daarom zijn we ook daar steeds op zoek naar de beste en meest rechtvaardige of duurzame oplossing. We willen niet dat onze middelen ingezet worden in beleggingen die te maken hebben met wapenproductie, kinderarbeid, milieuverontreiniging, dictators etc... Ons spaargeld staat bij Triodos (www.triodos.be). In het verleden deden we o.a. mee aan het renteloos project van Netwerk Vlaanderen (www.netwerkvlaanderen.be).

Facturen van leveranciers worden bij ons onmiddellijk verwerkt. Dit levert ons jaarlijks een mooie som kortingen op.

De Wrikker maakt winst. Anders waren we geen bedrijf. Een klein percentje wordt jaarlijks als dividend uitbetaald aan de aandeelhouders: dat zijn wij zelf, én enkele buitenstaanders die op de Algemene Vergadering een kritisch oogje in het zeil houden. Externe mensen hebben dus geen cruciale invloed op wat wij zelf willen doen, en strijken ook geen grote sommen geld op. De rest van de winst wordt terug geïnvesteerd in De Wrikker.

We zijn niet blind voor de opdrachtgevers met zeer beperkte middelen. Op een deel van ons werk geven wij kortingen, naargelang de nood van de klant of de inhoud van het drukwerk. Vanuit ons engagement naar een bepaald project gaan we soms over tot sponsoring. De Wrikker maakt echter op die manier erg weinig reclame.

Verklarende woordenlijst

CTP (Computer to plate) > Het direct vanuit de computer vervaardigen van drukplaten door middel van warmtelasers

DTP > Desktop publishing is het bewerken en opmaken van documenten voor drukwerk

FSC > Keurmerk voor hout (en papiervezels) afkomstig uit duurzaam beheerde bossen

GRI > Global Reporting Initiative, organisatie die criteria voor duurzaamheidsverslaggeving heeft ontwikkeld (www.globelreporting.org)

IPA > Isopropylalcohol

MVO > Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (www.mvovlaanderen.be)

PMS > Internationaal kleurcoderingssysteem voor kleuren die niet in opbouw van de vier basis-kleuren gedrukt worden. Deze enkele kleur komt meestal tot stand door de basis-PMS-kleuren te mengen tot de gewenste kleur

Pre-press > Omvat alle voorbereidingswerkzaamheden die nodig zijn om een drukvorm te kunnen maken. Hieronder vallen DTP, scannen en beeldverwerking, grootmontage en plaatvervaardiging

VOS > Vluchtige organische stoffen

Colofon:

Redactie en inhoud:

Drukkerscollectief

De Wrikker cvba – juni 2011

Met dank aan Frederika Hostens (www.frederika.be) en Leida Rijnhout (www.anped.org) voor hun erg gewaardeerde bijdrage!

Dit duurzaamheidsverslag is zoveel als mogelijk conform met de internationale richtlijn voor duurzaamheidsverslaggeving, de GRI.

*De Wrikker cvba
Patriottenstraat 29
2600 Berchem
Tel.: 03 218 56 74
Fax 03 230 57 75
info@dewrikker.be
www.dewrikker.be*

